

SHAHRIXON AVTOSHOXBEKATIDA CALL OPERATORLIK XIZMATINI TASHKIL ETISH

Sarimsaqov Akbarjon Muminovich

asarimsaqov123@gmail.com

Andijon Mashinasozlik instituti

"Transport loistikasi" kafedrası

+998905463467

Nazirov N

Andijon Mashinasozlik instituti

ITT mutaxasisligi 2-kurs magistranti

Annotasiya: *Shahrixon tumanida joylashgan avtoshoxbekatdagi avtobuslar call markazini joriy qilish orqali aholiga qulayliklar yaratish, aholi va haydovchilarni behuda sariflanadigan vaqtini qisqartirish va shoxbekatni daromadini oshirish*

Tayanch so'zlar: *Avtobus, interval, kira haqi, infratuzilma, diskomfort, skaneg, интервал*

ОРГАНИЗАЦИЯ СЛУЖБЫ ОПЕРАТОРА ВЫЗОВА В ШАХРИХОНСКОМ АВТОВОКЗАЛЕ

Аннотации: *Путем внедрения автобусного колл-центра на автовокзале, расположенного в Шахриханском районе, создания удобств для населения, сокращения потерь времени жителей и водителей, увеличения доходов вокзала.*

Ключевые слова: *автobus, интервал, агенда, инфраструктура, дискомфорт, сканег, интервал*

ORGANIZATION OF CALL OPERATOR SERVICE IN SHAKHRIKHON BUS STATION

Annotations: *By introducing a bus call center at the bus station located in Shahrikhan district, creating convenience for the population, reducing the wasted time of residents and drivers, and increasing the station's income.*

Keywords: *bus, interval, rent, infrastructure, discomfort, interval*

O'zbekiston Respublikasi Prezidentimizning 04.04.2022yildagi PQ-190-son qaroriga asosan mamlakatimizda so'nggi yillarda yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash tizimini takomillashtirish sohasida keng qamrovli tashkiliy-amaliy ishlar amalga oshirildi [1-3].

Shu bilan birga, ko'rilayotgan chora-tadbirlarga qaramasdan, o'limga olib kelgan yo'l-transport hodisalarining soni hali ham yuqori bo'lib, avtomobil yo'llarida xavfsizlikni ta'minlash tizimini tubdan isloh qilish zarurligini ko'rsatmoqda.

Jumladan, yo'l infratuzilmasini harakat xavfsizligini ta'minlashning zamonaviy talablariga to'liq muvofiqlashtirish, ushbu sohadagi qoidabuzarliklarning barvaqt profilaktikasiga yo'naltirilgan samarali tizimni yo'lga qo'yish, shuningdek, inson omilini istisno qiluvchi raqamli texnologiyalarni keng joriy etish talab etilmoqda [4-6].

Shahrixon tumanida joyilashgan avtoshoxbekatni infratuzilmasi yaxshilash va eng asosiy aholiga qulayliklar yaratish maqsadida intellektual transport tizimlari va axborot texnologiyalaridan foydalangan holda bir necha ko'plab qulayliklarga erishish. Ushbu turargohida 5 ta yo'nalish bo'yicha doimiy avtobuslar qatnovi yo'lga qo'yilgan. Ushbu yo'nalishlar Shahrixon-Bo'ston, Shahrixon-Chinobod, Shahrixon-Oltinko'l, Shahrixon-Asaka, Shahrixon-Andijon kabi yo'nalishlar mavjud. Ushbu yo'nalishlarda doimiy ravishda har bir yo'nalish uchun 6 ta avtobuslar qo'yilgan. Ushbu avtobuslar 20 minut vaqt interval davomida harakatlanadi [7-9].

Avtobuslar saot 7:00dan 18:00gacha faoliyat ko'rsatadi. Shahrixon tumaniga kelayotgan mehmonlar, turustlarga qulaylik yaratish uchun avtoshoxbekatda call operator xizmatini tashkil etish taklifi ishlab ciqdik. Bu call operator xizmatini tashkil etishni Shahrixon-Asaka yo'nalishida 6 ta avtobuslar qatnovi yo'lga qo'yilgan. Bu yo'nalishning uzunligi 20 kmni tashkil etadi. Bu masofani avtobuslar 40 minutda bosib o'tadi. Ushbu yo'nalishdagi bekatlar: O'rta shahrixon, Sharvonotun, Oqto'nlik, Tojik qishloq, Emtes, Do'rmon, Abjuvoz, Arg'un, Stansya, kabilar. Ammo ushbu yo'nalishda va boshqa yo'nalishlarda kabi ko'plab muammolar mavjud. Jumladan yolovchilarni avtobuslarni avtoshoxbekat ichida uzoq vaqt kutib turishlaridir. Bunga sabab avtobus oqimi oz tomonida me'yordan ortiq avtobusni bekor turib qolishidir. Bu esa yo'nalishning boshqa bir tomonida yo'lovchilarni uzoq vaqt kutib turishiga olib kelmoqda. Bu muammo aholining jiddiy noroziliklariga va tushayotgan mablag'larni pastlab ketishiga olib kelmoqda. Shu sababli yo'lovchilarni boshqa yengil taksilarga o'tib ketish kuzatildi.. Bu call opertaorlik xizmati orqali avtobus haydovchilariga yo'lovchilar ga ma'lumot berib turiladi. Bu bilan yo'lovchilarning avtobuslarni kutish vaqtini qisqartiradi, avtoshoxbekat daromadi oshishiga olib keldi. Statistik kuzatishlar 20%dan 25%gacha aholi vakilarimizning shu muammo tufayliy boshqa turdagi transportlarga yaniy yengil taksiyalarga o'tib ketishiga ma'lum bo'ldi. Shu kabi muammoni yechish uchun call operatorlik tizimini joriy etish kerakligini e'tirof etaman. Bu tizimni qancha daromad keltirishini xisob kitob qilamiz quyidagi ketma ketlik orqaliy. Buning uchun dastlab α_h -ni qiymatini topib olamiz [10-13]:

1)
$$\alpha_h = q_x / q_h$$

bu yerda

q_x -maksimum yo'lovchilar soni

$q_x=37$ ta kishi

q_h =minimum yo'lovchilar soni

$q_h=24$ ta kishi

$$\alpha_h = q_x/q_h=37/24= 1.54$$

2) Avtobusda harakatlanayotgan yo'lovchilar sonini topamiz. Bu uchun quyidagi formula orqali hisoblaymiz:

$$Q_q=q_h \alpha_h \text{yo'l/qat}$$

Kunlik harakatlanadiga yo'lovchilarning umumiy sonini topish uchun quyidagi formula orqali hisoblaymiz:

$$Q_{kun}=Q_q N_{kun} \text{yo'l/kun}$$

Bu yerda

N_{kun} - avtobuslarni bir kundagi reyslar soni

Kuzatishlarimiz natijasida bir kunda 4marta reys qilishini kuzatdik. Bundan kelib chiqadiki bir avtobus uchun $N_{kun}=4$ kelib chiqadi. Endi yuqoridagi formulalarni birgalikda foydalanib kunlik yo'lovchilarni sonini aniqlaymiz [14-16]:

$$Q_{kun}=Q_q N_{kun} = q_h \alpha_h N_{kun}$$

Quyidagi formula kelib chiqdi bu formulalarga topilgan qiymatlarni qo'yamiz :

$$Q_{kun}=Q_q N_{kun} = q_h \alpha_h N_{kun}=24*1.54*4=148 \text{yo'l/kun}$$

Ushbu qiymat avtobuslarning bir kundagi umumiy yo'lovchilar sonini kelib chiqdi. Men taklif etayotgan tizim orqali kuzatishlar natijasida 20%dan 25%gacha yo'lovchilarni sonini oshirishga olib keladi. Buni esa yuqoridagi formula orqali hisobini keltirib chiqaramiz. Buning uchun ushbu foizlarni formulaga kiritamiz va so'ngra ushbu xisoblarni yillik yo'lovchilar sonini hisoblaymiz va bu orqali keladigan mablag'larni yillik hisobda avtoshoxnekatga kelib tushadigan mablag'larni solishtiramiz [17-19].

$$\Delta Q_{kun1}=148*0.20=29 \text{yo'l}$$

$$\Delta Q_{kun2}=148*0.25=37 \text{yo'l}$$

Yuqoridagi kelib chiqarilgan qiymatlar bu bir kunda qo'shiladigan yo'lovchilar soni. Ushbu qiymatlar qo'shilishi mumkin bo'lgan minimum va maksimum yo'lovchilar soni kelib chiqdi [20-23].

$$\Delta Q_{yil} = \Delta Q_{kun} 365 = 148*365=54020 \text{yo'l}$$

$$\Delta Q_{yil1} = \Delta Q_{kun1} 365 = 177*365=64605 \text{yo'l}$$

$$\Delta Q_{yil2} = \Delta Q_{kun2} 365 = 185*365=67525 \text{yo'l}$$

Shu qiymatlardan kelib chiqadiki. Endi biz bu qiymatlardan foydalanib daromatlar solishtrib chiqamiz. Bu biz tanlab olgan yo'nalishda harakatlanish uchun to'lov 3000so'mni tashkil etadi. Bu so'mani yillik yo'lovchilar soniga ko'paytiradigan bo'lsak yillik umumiy mablag' kelib chiqadi [24-26].

$$C_{um} = \Delta Q_{yil} C_{kir} = 54020*3000=162060000 \text{so'm}$$

$$C_{um1} = \Delta Q_{yil1} C_{kir} = 64605*3000=193815000 \text{so'm}$$

$$C_{um2} = \Delta Q_{yil2} C_{kir} = 67525*3000=202575000 \text{so'm}$$

Bu yerda

C_{kir} -yo'l xaqqi

$C_{kir}=3000 \text{so'm}$ qilib belgilangan biz tanlab olgan yo'nalish uchun

XULOSA

avtoshoxbekat faoliyatida call operatorlik xizmatini tashkil etish samaradorligi eng kam miqdorda hisob yuritliganda 31755000 so'm ko'p bilan esa 40515000so'm avtoshoxbekatga daromad keltirdi. Bundan tashqari yo'lovchilarga foydali vaqtini iqtisod qilish imkoniga ega bo'ldi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Саримсаков, А. М., & Гаффаров, М. (2020). ПУТИ РАЗВИТИЯ ЮРИДИЧЕСКОЙ ЛОГИСТИКИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ. *Бюллетень науки и практики*, 6(7), 311-314.
2. Саримсаков, А. М., & Гаффаров, М. (2020). Ways to Develop Small Business Legal Logistics. *Бюллетень науки и практики*, 6(7), 311-314.
3. Насиров Илхам Закирович, Камолов Шерзодбек Сабирович. BOBUR SHO'X VA S.ZUNNONOVA KO'CHALARI KESISHMASIGA SVETOFORLARNI O'RNATISH//*JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS. Volume - 7_Issue-5_Iyun_ 2022, WSRjournal.com*, 102-107 b.
4. Насиров Ильхам Закирович, Солиев Бобуржон Абдираим Коулс. (2022). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ADAS ДЛЯ ПОМОЩИ ВОДИТЕЛЯМ. *Американский журнал междисциплинарных исследований и разработок*, 5, 94-105. Получено с <http://ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/112>.
5. НАСИРОВ ИЛХАМ ЗАКИРОВИЧ. ПАРАЛЛЕЛЬНОЕ ВЕДЕНИЕ УЧЕБНОЙ И НАУЧНОЙ РАБОТ В ВУЗЕ// PEDAGOGICAL SCIENCES AND TEACHING METHODS: a collection scientific works of the International scientific conference (17 January, 2023) - Copenhagen:2023. Part 19- p. 175-177.
6. Насиров Илхам Закирович. (2023). ИНСОН ҚОБИЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ ДАРАЖАЛАРИ .*Journal of New Century Innovations*, 21(4), 118-121. Retrieved from <http://www.newjournal.org/index.php/new/article/view/3069>
7. К.А. Tursunmetov., F.M. Sultonova. "Fizika fanini takomillashtirishda Osiyo allomalarining tutgan o'rni" Monografiya. AndMI-2022.
8. К.А.Tursunmetov., F.Sultonova «Tarozi toshlarining yaratilish tarixi». Fan va jamiyat jurnali 2022/3
9. F.Sultonova. Shisha va uning yaratilish tarixi. AndMI Halqaro konferentsiya 2022 yil oktyabr
10. Nasirov Ilham Zakirovich, Sarimsaqov Akbarjon Muminovich, Teshaboyev Ulugbek Mirzaahmadovich, Gaffarov Mahammatzokir Toshtemirovich. Tests of a reactor for supplying hydrogen and ozone to an internal combustion engine// International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE) ISSN: 1308-5581. DOI 10.9756/INT-JECSE/V1413.693? Vol 14, Issue 03 2022, 5296-5300 p.

https://scholar.google.ru/scholar?hl=ru&as_sdt=0,5&cluster=1417745796259182862
2.

11. SARIMSAQOV AKBARJON MUMINOVICH and NASIROV ILHAM ZAKIROVICH (2022). PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF MULTIMODAL TRANSPORTATION TECHNOLOGY// Saybold Report (TSR): Saybold Publications, Box 644, 428 E. Baltimore Ave. Том 17, № 08 (2022) | doi.org/10.5281/zenodo.6969371, p. 468-475. СМИ, Пенсильвания, 19063. editor@sayboldreport.org.

12. Nasirov Ilham Zakirovich, Sarimsakov Akbar Muminovich, Gaffarov Mukhammadzokir Toshtemirovich, Abbasov Saidolimkhon Jaloliddin ugli/ Results of Testing Hydrogen Biogas on a Vehicle// Jundishapur Journal of Microbiology Research Article Published online 2022 October Vol. 15, No.2 (2022), p. 880-887.

13. Шодмонов, С. А. (2022). ДАТЧИКИ ТЕМПЕРАТУРЫ. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 4, 62-66.

14. Хомидов Анварбек Ахмаджон ўғли, & Шодмонов Сайидбек Абдувайитович. (2022). ДАТЧИКИ ТЕМПЕРАТУРЫ. *European Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 4, 62-66. <http://www.ejird.journalspark.org/index.php/ejird/article/view/65>

15. Azizov M. Yarimo'tkazgichlar fizikasi. Т. 1974 yil.

16. Akramov H va b. Yarimo'tkazgichlarda fotoelektrik hodisalar. Т. 1994 yil.

17. S. Hakimov, B.Boltaboyev "O'quvchi va talabalarga matematika fanini o'qitishda didaktikaning asosiy prinsiplarini ahamiyati." Andijon davlat universiteti. Zamonaviy matematikaning nazariy asoslari va amaliy masalalari respublika ilmiy-amaliy anjumani. 2022 yil.

18. S.Hakimov "O'rganuvchilarda amaliy harakterdagi masalalar yechish ko'nikmalarini oshirish." Namangan qurilish muhandislik institute. 2022 yil.

19. Саримсаков А.М., Хакимов М. ПРОЕКТИРОВАНИЕ СИСТЕМ ПОЖАРОТУШЕНИЯ, СКОРОСТНОГО ДВИЖЕНИЯ АВТОМОБИЛЕЙ СКОРОЙ ПОМОЩИ НА ПЕРЕКРЕСТКАХ // Universum: технические науки : электрон. научн. журн. 2022. 4(97). URL: <https://7universum.com/ru/tech/archive/item/13416> (дата обращения: 19.12.2022).

20. Ilham Zakirovich, Sarimsaqov Akbarjon Muminovich, Teshaboyev Ulugbek Mirzaahmadovich, Gaffarov Mahammatzokir Toshtemirovich. Tests of a reactor for supplying hydrogen and ozone to an internal combustion engine// International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE) ISSN: 1308-5581. DOI 10.9756/INTJECSE/V1413.693? Vol 14, Issue 03 2022, 5296-5300 p.

21. SARIMSAQOV AKBARJON MUMINOVICH and NASIROV ILHAM ZAKIROVICH Prospects for the development of multimodal transportation technology // International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE) ISSN: 1308-5581. DOI 10.9756/INTJECSE/V1413.693? Vol 14, Issue 03 2022, 5296-5300 p.

22. Насиров, И. З., Уринов, Д. Ў., & Рахмонов, Х. Н. (2021). Плазмали электролизерни синаш. In *INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM: a*

collection scientific works of the International scientific conference (25th March, 2021)– Washington, USA:" CESS (pp. 323-327).

23. O'rinov, D. O., & Maxmudov, O. E. (2022). IMPROVING TRAFFIC PREVENTION OF ROAD TRAFFIC ACCIDENTS. *Innovative Technologica: Methodical Research Journal*, 3(05), 11-18.

24. Насиров Илхам Закирович, Камолов Шерзодбек Сабинович. BOBUR SHOX VA S.ZUNNONOVA KO'CHALARI KESISHMASIGA SVETOFORLARNI O'RNATISH//JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS. Volume -7_Issue-5_Iyun_2022, WSRjournal.com, 102-107 b.

25. Насиров Илхам Закирович, Таваккалова Саидахон Орифжон қизи, Тулкинхужаева Нилуфархон Расулжон кизи. АНДИЖОН ВИЛОЯТИДА ЙЎЛ ҲАРАКАТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ РАҚАМЛАШТИРИЛИШИ// Международный научно-образовательный электронный журнал «ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В ХХІВЕКЕ». Выпуск №25 (том 7) (апрель, 2022). Дата выхода в свет: 30.04.2022. с. 1276-1279.